

BESTA

BESTA (Befattningsgruppering för statistik) är ett partsgemensamt klassificeringssystem som har utvecklats för att gruppera statliga befattningar efter arbetsuppgifternas innehåll och svårighetsgrad.

BESTA – koden används som indelningsgrund för den partsgemensamma lönestatistiken för det statliga avtalsområdet. Lönestatistiken ger kunskap om vilka olika slag av arbetsuppgifter som finns hos staten och hur lönerna för dessa arbetsuppgifter ser ut. På myndighetsnivå använder lokala parter lönestatistiken och BESTA som stöd i den lokala lönebildningen.

Att utgå från BESTA i lönekartläggningen

En av utgångspunkterna som parterna hade när BESTA utvecklades var att systemet skulle kunna användas i samband med lönekartläggning enligt diskrimineringslagen. BESTA uppfyller de krav som lagen ställer bland annat genom att vara

- ett systematiskt sätt för att bestämma krav och svårighetsnivå på för olika arbeten
- modernt, det vill säga utvecklat under senare tid
- flexibelt, det vill säga kan anpassas för lokala behov
- könsneutralt

En fördel med att använda BESTA i lönekartläggningen, jämfört med endimensionella faktorbaserade arbetsvärderingssystem, är att BESTA är uppbyggt efter två dimensioner, *arbetsområde* och *grupperingsnivå*. Arbetsområdet anger inriktning på arbetsuppgifternas innehåll. Grupperingsnivån anger svårighetsnivån när det gäller de krav som arbetet ställer på självständighet, omfång, komplexitet, kunskap och erfarenheter.

Grupperingsnivån för ett arbete fastställs utifrån generella nivåbeskrivningar (det vill säga nivåbeskrivningar som är gemensamma för samtliga arbetsområden) i kombination med de exempel på arbetsuppgifter som finns angivna inom de olika grupperingsnivåerna för arbetsområdet.

BESTA:s uppbyggnad innebär att systemet lämpar sig mycket väl för att gruppera anställda efter *lika arbeten*. BESTA-koden ger en primär indelning i vilka arbeten som skulle kunna betraktas som lika arbeten, nämligen alla arbeten som har samma kod. Men eftersom det finns en spännvidd för arbetets krav inom varje grupperingsnivå och som ökar ju högre nivå det handlar om, kan det finnas arbeten som inte kan ses som lika inom samma arbetsområde och nivå. I dessa fall behöver man göra en finfördelning av grupperingen enligt koden. Mer om detta nedan.

BESTA kan inte användas för att direkt *definiera* vilka arbeten som är likvärdiga. Systemet är inte konstruerat för att göra sådana jämförelser över arbetsområdesgränserna. Det innebär att om två olika arbetsområden har samma grupperingsnivå kan dessa arbeten inte enbart av detta skäl betraktas som likvärdiga arbeten.

BESTA-koden kan däremot med fördel användas som en indikator för att *identifiera* vilka arbeten som kan vara likvärdiga och för att göra gränsdragningar av icke-likvärdiga arbeten. Arbeten som är klassade i olika BESTA-nivåer är i stort sett alltid att betrakta som icke-likvärdiga arbeten. Inom samma nivå *kan* däremot två arbeten vara likvärdiga med varandra, men detta behöver prövas ytterligare.